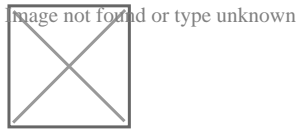

Περί της καταγωγής του αυτοκράτορα Ηράκλειου - Συμπεράσματα (Μανώλης Καρακώστας, MSc Διοίκησης Επιχειρήσεων, Επαγγελματίας Υγείας - Ερευνητής)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=169927>]

Αναφέρουμε κάτι τελευταίο για να αποφευχθεί τυχόν αντίλογος. Στα χρόνια της βασιλείας του Ηρακλείου, οι Αρμένιοι είχαν αυξηθεί στην Κωνσταντινούπολη, γεγονός που συνέβη με τον απλό κόσμο αλλά και την αρμενική αριστοκρατία. Μπορεί κάποιος λοιπόν να προβάλλει το επιχείρημα, ότι εξ αιτίας του Ηρακλείου συνέβη αυτό, και ότι ως Αρμένιος βοήθησε τους ομοεθνείς του. Αυτό δεν ισχύει σε καμία περίπτωση, διότι «από τον 6ο αιώνα και εξής, το αρμενικό στοιχείο έγινε ιδιαίτερα ισχυρό στο Βυζάντιο... κατείχαν επίσης εξέχουσα θέση στα στρατεύματα του Ιουστινιανού Α΄ και στη φρουρά των ανακτόρων του. Αυτό ίσχυε ακόμα περισσότερο την περίοδο που ακολούθησε τις διαπραγματεύσεις ανάμεσα στον Πέρση ηγεμόνα Χοσρόη Β΄ και το Βυζαντινό αυτοκράτορα Μαυρίκιο το 591, όταν σημαντικά εδάφη με αρμενικό πληθυσμό περιήλθαν υπό βυζαντινό έλεγχο. Το γεγονός αυτό ενδυνάμωσε τις προηγούμενες πολιτικές και πολιτιστικές ανταλλαγές και οδήγησε στην εισροή Αρμενίων σε βυζαντινά εδάφη, αυξάνοντας την αρμενική παρουσία στην πρωτεύουσα· εκεί ορισμένοι από τους νεοφερμένους δραστηριοποιήθηκαν στο διοικητικό μηχανισμό και στο στρατό».[283] Επίσης, «τον 7ο αιώνα το κύμα εποικισμού έγινε ακόμα μεγαλύτερο, αφότου η Αρμενία κατακτήθηκε από τους Άραβες, μεταξύ των ετών 639-642. Ένα άλλο στοιχείο που συνέβαλε στον εποικισμό ήταν η διάδοση της παυλικιανής αίρεσης στην Αρμενία, οι οπαδοί της οποίας είχαν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις εστίες τους κάποια στιγμή πριν από το 662 και είχαν εγκατασταθεί στα βυζαντινά τμήματα της Μικράς Ασίας».[283]

Επομένως, φαίνεται πως ο εποικισμός των Αρμενίων στην Αυτοκρατορία ξεκίνησε αρκετά χρόνια πριν τον Ηράκλειο, και αυτό έγινε για εκκλησιαστικούς και πολιτικούς λόγους, αφού ακόμη και οι ευγενείς Αρμένιοι, ενίσχυσαν την διοίκηση και τον αυτοκρατορικό στρατό.[283] Εξ' άλλου, αυτό συνέβαινε και με άτομα από άλλα έθνη, τα οποία ορισμένες φορές ανέβαιναν και σε θέσεις εξουσίας, όπως ο Ζήνων ο Ίσαυρος (5ος αι.), που έγινε και Αυτοκράτορας,[284] ο Στηλίχων και ο Ρουφίνος οι Γότθοι (4ος - 5ος αι.), οι οποίοι ήταν οι πιο κοντινοί άνθρωποι των Αυτοκρατόρων Ονωρίου και Αρκαδίου αντίστοιχα,[285] ο Ιωάννης ο Σκύθης (5ος αι.) που ήταν στρατηγός των Ανατολικών,[286] ο Μαύρος ο Βούλγαρος (7ος - 8ος αι.) που πήρε τον τίτλο του υπάτου από τον Ιουστινιανό Β' [287] και άλλοι. Τέλος, δεν πρέπει να θεωρηθεί η θητεία του Ηρακλείου του Πρεσβύτερου στο θέμα των Αρμενιακών, ως επιχείρημα που δείχνει ότι καταγόταν από την Αρμενία, διότι η τοποθεσία στην οποία καλείται να υπηρετήσει ένας στρατιωτικός δεν έχει σχέση με την καταγωγή του, αλλά με τις ανάγκες του κράτους. Την περίοδο εκείνη διεξάγονταν οι βυζαντινο - περσικοί πόλεμοι του 572 - 591, οπότε στα ανατολικά σύνορα υπήρχε η μεγαλύτερη ανάγκη. Εξ' άλλου αργότερα μετατέθηκε στην Αφρική ως Έξαρχος, που ούτε αυτό αποτελεί λόγο για «να αναζητήσουμε κάποιον μακρινό Αφρικανό πρόγονο του Ηρακλείου του Πρεσβύτερου».[288] Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα γι' αυτό που αναφέρουμε αποτελεί ο Αυτοκράτωρ Λεόντιος (695 - 698), ο οποίος αν και Ίσαυρος, διετέλεσε στρατηγός του Ελλαδικού θέματος.

Στο παρόν κεφάλαιο λοιπόν, αποδείξαμε την ελληνική καταγωγή και την ελληνική εθνική συνείδηση του Αυτοκράτορος Ηρακλείου, συνεπώς της οικογένειάς του και της δυναστείας του. Το κεφάλαιο αυτό όμως διαφοροποιείται σε σχέση με τα υπόλοιπα, στο ότι προβήκαμε στην αναίρεση των στοιχείων που είχαμε στην διάθεσή μας και παρουσιάσαμε μία διαφορετική εκδοχή επί του θέματος, με συσχετιζόμενα στοιχεία για να καταλήξουμε στην ιστορική αλήθεια, ενώ στα προηγούμενα παραθέσαμε τις ιστορικές πηγές και τις απόψεις των ιστορικών για να εξάγουμε τα συμπεράσματα. Το ότι αναιρέθηκαν οι θέσεις δεν σημαίνει πως οι ιστορικοί που έχουν μελετήσει το συγκεκριμένο θέμα έχουν κάνει λάθος, απλώς δεν έχουν ασχοληθεί ενδελεχώς με το θέμα, διότι μελέτησαν τον βίο και το έργο του Ηρακλείου, τα οποία είναι πολύ σημαντικότερα από την καταγωγή του. Εξ' άλλου όπως είπαμε και στην αρχή, τα στοιχεία είναι ελάχιστα, οπότε δεν μπορούν να κατηγορηθούν οι ιστορικοί για τυχούσα παράλειψη.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

283.

<http://constantinople.ehw.gr/forms/fLemmaBody.aspx?lemmald=12209>

284. Ηλίας Λάσκαρης (1995), σελ. 58

285. A.A. Vasiliev (1954), σελ. 119-120

286. G.D. Dunn, W. Mayer (2015), Christians Shaping Identity from the Roman Empire to Byzantium, σελ. 304, Brill, Leiden, Boston

287. N. Oikonomidès (1986), A collection of dated Byzantine lead seals, σελ. 38, Dumbarton Oaks

288. W.E. Kaegi (2003), σελ. 49-50